

**A református hit- és erkölcsstanoktatói
szakirányú továbbképzési szak**

KÉPZÉSI PROGRAMJA

- 1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:** Református hit- és erkölcsstanoktatói
- 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** Református hit- és erkölcsstanoktató
- 3. Képzési terület:** hitéleti
- 4. Képzési idő félévekben:** 4 félév
- 5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120
- 6. Finanszírozási forma:** költségtérítéses
- 7. Képzési forma (munkarend):** levelező
- 8. Képzésfelelős:** dr. Kustár Zoltán (PhD, dr. habil.), tanszékvezető egyetemi tanár
- 9. A belépés feltétele:**

A református hit- és erkölcsstanoktatói szakirányú továbbképzésre az jelentkezhet, aki

- alapképzésben vagy mesterképzésben, illetve korábbi főiskolai vagy egyetemi képzésben megszerzett pedagógus szakképzettséggel, továbbá
- református konfirmációval és
- református egyháztagsággal rendelkezik.

10. A felvételi eljárás

A felvételi eljárás pályaaalkalmassági elbeszélgetésből áll.

A szakirányú továbbképzési szakra az a jelentkező vehető fel,

- aki a belépés feltételeit teljesítette,
- akit a Felvételi Bizottság a pályaaalkalmassági elbeszélgetés során „megfelelt” minősítéssel illetett.

11. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a nevelés és oktatás alapvető elméleti és gyakorlati módszereinek ismerete révén, valamint teológiai és hittanári ismeretek birtokában képesek a református hit- és erkölcsstanoktatói feladatok ellátására a közoktatás 1–8. osztályában.

11.a. Elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek:

A tanulók ismereteinek, készségeinek és képességeinek fejlesztése, amelyhez rendelkezik a Szentírásról, hittudományokról, egyházi és felekezeti életről való ismeretekkel, ezeket képes összevetni más vallások, filozófiák és a természettudományok rendszereivel.

A pedagógiai folyamat tervezése, amelyhez ismeri a személyiségfejlődés szakaszait, birtokában van a megfelelő pedagógiai és valláspedagógiai szakmódszertani ismereteknek.

A tanulási folyamat szervezése és irányítása, amelyhez ismeri a tanulás különböző formáit, valamint a különböző tanítási stratégiákat.

A pedagógiai értékelés széles repertoárjának alkalmazása, amelyhez ismeri az értékelési eljárásokat, diagnosztikai és mérési eszközöket.

Tanulói személyiség fejlesztése, amelyhez ismeri a személyiség fejlődésének különböző területeken végbemenő folyamatát, a vallási szocializáció folyamatát, a hit alakulásának, fejlődésének szakaszait és kríziseit.

A tanulók csoporttá formálása, csoportjaik fejlesztése, amelyhez ismeri a csoportok működésével kapcsolatban a segédtudományok által feltárt eredményeket, a közösségi munka lehetőségeit és nehézségeit, a csoportok és egyének interakcióinak módjait és eszközzé tételüket.

11.b. Személyes adottságok, készségek:

Nyitottság a közoktatás 1–8 osztályának tanulói felé a lelki segítségnyújtásra, szolgálatra. Rendelkezik toleranciával, közvetlenséggel, elfogadó attitűddel. Jó kapcsolatteremtő és kommunikációs képesség jellemzi: nyitott és kész a párbeszédre.

Önképzés, szakmai fejlődés iránti elkötelezettség és az élethosszig való tanulásra való nyitottság. Követi a szakmai kutatásokat, a megjelenő szakirodalmakat, újabb módszereket, amelyek alapján képes munkájára reflektálni, és az összehasonlítás mentén hatékonyságát fejleszteni.

11.c. A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A szakirányú továbbképzés felkészíti a képzés résztvevőjét a református hit- és erkölcstanórák megtartására a közoktatás 1–8. osztályában, ennek részeként:

- református hitéleti tartalom és meggyőződés közvetítésére
- a tanulók irányítására, támogatására, megfelelő motiválására, bevonására
- a csoportfolyamatok segítésére és irányítására
- a hittudományokban szerzett ismereteknek a neveléstudományokban történő felhasználására, integrálására
- elméleti ismereteinek és tapasztalatainak a tanulók sajátosságaihoz igazítására, aktualizálására
- kritikai gondolkodásra és annak átadására, önálló gondolkodás fejlesztésére, az egyes tanulók és csoportok sajátosságaihoz rugalmasan alkalmazkodásra
- a tanítványi példaadásra
- objektív mérlegelésre, a tanulók önreflexióhoz és az objektív mérlegeléshez történő hozzásegítésére
- együttműködésre a helyi református gyülekezetekkel
- az elérhető tananyagok kiválasztására és korosztályhoz igazított feldolgozására

12. A szakképzettség szempontjából meghatározó főbb ismeretkörök és az ismeretkörökhöz rendelt kreditérték:

• Teológia modul:	64 kredit	(kkk: 60–80 kredit)
• Katechetikai modul:	15 kredit	(kkk: 15–20 kredit)
• Pedagógia-Pszichológia modul:	13 kredit	(kkk: 10–15 kredit)
• Szakmódszertan:	6 kredit	(kkk: 5–10 kredit)
• Szakmai gyakorlat:	12 kredit	(kkk: 10–15 kredit)
• Szakdolgozat:	10 kredit	(kkk: 10 kredit)

13. Szakmai gyakorlatok

13.a. Hitoktatói iskolai gyakorlat (0+60 Gy 5)

A hallgatók a gyakorlatot a mintatanterv szerint ajánlott IV. félév szorgalmi időszakában, az arra kijelölt 8 hetes gyakorlati időszakban teljesítik. A gyakorlatnak a Szakmódszertan-A [2] tantárgy az előfeltétele.

A gyakorlóléhelyekre és a szakoktatókra – az intézményi Minőségbiztosítási Szabályzat vonatkozó rendelkezései értelmében – a képzésfelelős tesz javaslatot és azokat a szakmai együttműködésre a teológiai intézet vezetője kéri fel. A gyakorlatot a Teológiai Intézet szervezi.

A képzésfelelős és az intézetvezető a debreceni gyakorlóléhelyek kapacitására, valamint az elérhetőség szempontjaira tekintettel a Minőségbiztosítási Szabályzatban rögzített elvárásoknak megfelelő, lehetséges gyakorlóléhelyek közül igyekszik az adott hallgató lakóhelyén vagy annak közelében, illetve az érintett hallgató által javasolt helyszínen gyakorlóléhelyet választani.

A gyakorlat keretében a hallgató 60 oktatási órát köteles teljesíteni az alábbi megosztásban, a szakoktató szakmai irányítása mellett: 30 óra hospitálás, 15 óra oktatás, 15 óra egyéni felkészülés.

A gyakorlat segítségét, a tapasztalatok megbeszélését az Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium (0+2 Gy 2) tantárgy segíti, melyet a hallgató a Hitoktatói iskolai gyakorlat tantárggyal azonos félévben, annak mellékfeltételeként köteles felvenni. A gyakorlatkísérő szeminárium és az iskolai gyakorlat teljesítése a másik tantárgy teljesítésének is előfeltétele.

A gyakorlat teljesítését az erre rendszeresített gyakorlati naplóval igazolja, melybe a szakoktató vezeti be a teljesítésigazolást.

13.b. Gyülekezeti katechetikai gyakorlat (0+40 Gy 5)

A hallgatók a gyakorlatot a mintatanterv szerint ajánlott IV. félév szorgalmi időszakában, az arra kijelölt 4 hetes gyakorlati időszakban teljesítik.

A gyakorlóléhelyek és a szakoktatók kiválasztása, valamint a gyakorlat szervezése a 11.a. bekezdésben rögzítettek szerint történik. A tantárgynak a Katechetika 2 tantárgy előfeltétele.

A gyakorlat keretében a hallgató 40 oktatási órát köteles teljesíteni a szakoktató szakmai irányítása mellett, az alábbi területeken: hospitálás a gyülekezeti katechézis (gyermek-istentisztelet, gyülekezeti hitoktatás), valamint a gyülekezet által biztosított iskolai hit- és erkölcsoktatás területén.

14. A záróvizsga

14.a. A záróvizsga részei:

- az elfogadott szakdolgozat vizsgabizottság előtti megvédése;
- szóbeli vizsga a katechézis elmélete és gyakorlata tárgykörben, komplex tételsor alapján.

14.b. A záróvizsga értékelése:

A záróvizsga osztályzatát a szakdolgozat opponensi érdemjegyének és a dolgozat megvédésének számtani átlagának, valamint a szóbeli vizsga eredményének számtani átlaga adja.

14.c. A szakdolgozat:

A hallgatók a szakdolgozatot bármely teológiai tudományterületen írhatják.

A szakdolgozat javasolt témakörével fel kell keresni a kiválasztott oktatót, aki a konzultációs lapon aláírásával igazolja, ha elfogadta a hallgató jelentkezését és jóváhagyja vagy módosítja a témaválasztást. A konzultációs lapot a hallgató a Tanulmányi Osztályon bemutatja. A szakdolgozati tanegységet a mintatanterv az 3. és a 4. szemeszterben javasolja felvenni, kontaktóra nélkül 5-5 kreditpontért. A szakdolgozati konzultációkat a konzultációs lapon történő aláírással igazolja az oktató. A dolgozatot egy bekötött és egy, CD-re kiírt elektronikus formában kell beadni a Tanulmányi Osztályra.

A témavezető oktató a dolgozatot a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban rögzített értékelő lap kitöltésével írásban értékeli, és azt a záróvizsga-bizottság előtt ismerteti. A záróvizsgán a bíráló megismerése után a hallgató tételeinek igazolásával, a feltett kérdésekre történő válaszadásokkal védi meg szakdolgozatát. A Bizottság a védelemre külön érdemjegyet ad.

14.d. A záróvizsga komplex tételsora:

- 1.a Hittanoktatás az óvodában
- 1.b Isten megszabadít: Mózes és az egyiptomi kivonulás története

- 2.a A 3–7 éves korú gyermekek fejlődéslélektana, a katechézis szempontjai
- 2.b Nőé története (1Móz 6,1–9,17)

- 3.a A 6–12 éves gyermekek fejlődéslélektana, a katechézis szempontjai
- 3.b Ézsau és Jákób története: az ikrek születése (1Móz 25,19–34)

- 4.a A serdülőkor fejlődéslélektana, a katechézis szempontjai
- 4.b Hogyan bocsáthatok meg másoknak? József megismerteti magát testvéreivel (1Móz 44,14–45,28)

- 5.a A gyermek világa és a Szentírás
- 5.b A teremtéstörténet (1Móz 1,1–2,4)

- 6.a A katechézis munkamódszerei
- 6.b Dániel az oroszlánok vermében (Dán 6,2–29)

- 7.a A hittanóra tervezése
- 7.b Gyülekezetem élete és működése ma

- 8.a A gyermekistentisztelet
- 8.b Jézus tanítványa hív (Lk 5,1–11; 6,12–16)

- 9.a A hit fejlődési stádiumai J. Fowler elméletében
- 9.b A kapernaumi százados szolgája (Lk 7,1–10; Mt 8,5–13)

- 10.a Motiváció a hittanoktatásban
- 10.b A karácsonyi ünnepek

- 11.a A keresztyén ünnepek tanításának elméleti és gyakorlati szempontjai
- 11.b A tékozló fiú példázata (Lk 15,11–32)

2016. május 10.

- 12.a A történetmondás elvi és gyakorlati szempontjai
- 12.b A húsvéti történet

15. Az oklevél minősítése

Az oklevél minősítését a záróvizsga osztályzata adja.

16. Az oklevél kiadásának nyelvi előfeltételei

Az oklevél kiadásának nincs nyelvi előfeltétele.

17. Tantárgyleírások

A tantárgyleírásokat lásd a katechéta–lelkipásztori munkatárs szak katechéta szakirányának képzési programjában.

Jelen képzési programot a DRHE Szenátusa 2016. május 10-ei ülésén, .../2015-16. számú határozatával fogadta el és az elfogadással egyező időponttól hatályba léptette. A képzés elsőként a 2016/2017. tanévben indítható.

2016. május 10.

Dr. Bölcskei Gusztáv
rektor